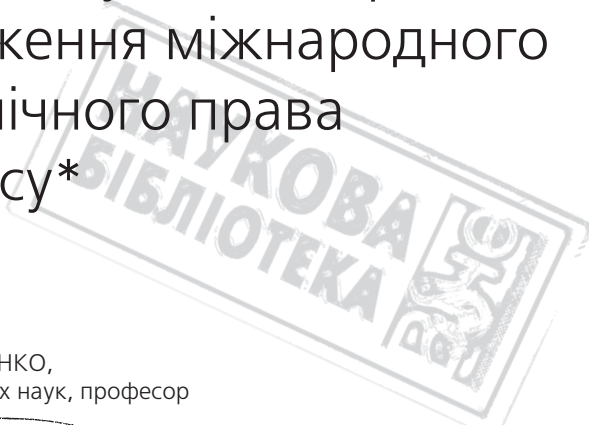

Сучасне науково-теоретичне дослідження міжнародного економічного права і процесу*

Андрій ОМЕЛЬЧЕНКО,
доктор юридичних наук, професор

6

Современное научно-теоретическое исследование международного экономического права и процесса

Андрей ОМЕЛЬЧЕНКО, доктор юридических наук, профессор

Modern Scientific and Theoretical Study of the International Economic Law and Procedure

Andrii OMELCHENKO, Doctor of Juridical Science, Professor

Світова глобалізація та інтернаціоналізація нині спостерігаються майже в усіх сферах діяльності держав і міжнародних організацій. Успішне вирішення економічних завдань є однією з важливих засад політичного та соціального розвитку країн, засобом підтримання миру й безпеки у світі. Саме тому в умовах сьогодення зростають роль і значення міжнародного економічного співробітництва за участю держав та міжнародних організацій, тож монографічне дослідження доктора юридичних наук, професора, члена-кореспондента НАН України Віталія Опришко «Міжнародне економічне право і процес» є вельми актуальним. Один із багатьох чинників, що також роблять його актуальним, – це підписання й ратифікація Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, яка є інструментом подальшої міжнародної економічної інтеграції нашої держави.

Автор обґрунтовано зазначає, що виникнення, розвиток і припинення широкого спектра міжнародних відносин економічного характеру потребує впорядкування та врегулювання. Це зумовлює необхідність використання системи принципів та норм міжнародного економічного права.

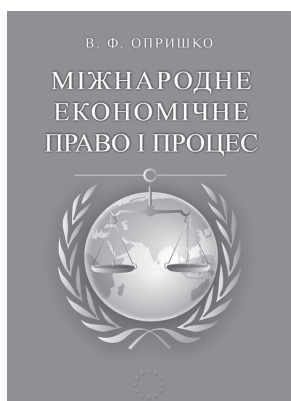
Структура й зміст рецензованої монографії відповідають поставленим у ній завданням наукового

дослідження. Так, у цій монографії вперше у вітчизняній юридичній науці комплексно розглядаються теоретичні та практичні проблеми міжнародного економічного права і процесу як складової міжнародного публічного права. Автор з'ясовує теорію і сучасні концепції міжнародного економічного права, його місце та роль у системі міжнародного права, поняття та систему джерел міжнародного економічного права, досліджує поняття та систему принципів міжнародного економічного права, характеризує його загальні та спеціальні принципи.

Перед тим, як досліджувати джерела міжнародного економічного права, автор повно та аргументовано розкриває питання гармонізації законодавства країн з міжнародним економічним правом (зокрема, на прикладі гармонізації законодавства України з міжнародним та європейським правом).

У монографії досліджуються система та правовий статус суб'єктів міжнародного економічного права. Й з-поміж таких суб'єктів держава є основним. Автор також досліджує правосуб'єктність і функціонування системи міжнародних економічних організацій. Особливу увагу приділено дослідженню міжнародно-правового регулювання транснаціональних корпорацій як третьої групи суб'єктів міжнародного економічного права.

Оскільки міжнародний економічний договір є одним із основних джерел міжнародного економічного права, в монографії досліджуються поняття, значення міжнародних економічних договорів та міжнародно-правове регу-

* Рецензія на кн.: Опришко В.Ф. Міжнародне економічне право і процес: [моногр.] / Віталій Федорович Опришко. – К.: Парламентське вид-во, 2014. – 518 с.

лювання їх укладення, види міжнародних економічних договорів, порядок їх укладення за законодавством України.

Повним, комплексним та актуальним, з теоретичного й науково-практичного поглядів, є дослідження автором поняття, принципів, джерел та змісту підгалузей міжнародного економічного права, а саме: міжнародного торговельного права, міжнародного валютно-фінансового права, міжнародного інвестиційного права, міжнародного транспортного права, правового регулювання міжнародного промислового та сільськогосподарського співробітництва.

Уперше у вітчизняній юридичній науці досліджується сутність міжнародного економічного процесуального права. Автор визначає місце цього права в системі міжнародного права, характеризує його систему та суб'єктів. Особливо розглядається процесуальна діяльність міжнародних організацій.

Досліджуючи публічно-правові міжнародні економічні спори, автор розкриває систему міжнародно-правових засобів їх врегулювання, характеризує роль, яку відіграють у цьому міжнародний суд і міжнародний арбітраж, висвітлює особливості розв'язання окремих міжнародно-економічних спорів галузевого та регіонального характеру.

В. Опришко вдало обрав науково-теоретичне підґрунтя наукового дослідження. Досліджуючи зазначені проблеми, вчений проаналізував й узагальнив значну кількість вітчизняних науково-монографічних та інших літературних джерел, міжнародно-правових актів, а також національне законодавство окремих держав, зокрема й України. При цьому, висвітлюючи різноманітні наукові підходи з цієї проблематики, він не оминає дискусійних питань, а викладає обґрунтовану власну дослідницьку позицію.

Об'єктом рецензованого монографічного дослідження є суспільні відносини у сфері міжнародного економіч-

ного права і процесу, а предметом – теоретичні та методологічні проблеми правового регулювання міжнародних економічних відносин, міжнародні та національні норми права, що регулюють відносини у зазначеній сфері, практика їх застосування.

Виходячи з особливостей об'єкта та предмета дослідження, автор обрав відповідну систему філософсько-світоглядних підходів, принципів і методів їх науково-теоретичного пізнання, які враховують діалектику й динамізм процесів міжнародної економічної інтеграції на сучасному етапі розвитку міжнародного співробітництва. Застосована в монографії методологія дослідження міжнародного економічного права і процесу є множинною та комплексною.

Як уже частково зазначалося, наукова новизна цієї монографії полягає в тому, що вона є першим в українській юридичній науці комплексним, узагальненим дослідженням теоретичних і практичних проблем міжнародного економічного права і процесу. Її наукова новизна також в одержаних автором теоретичних і практичних результатах, у формулюванні положень та висновків, що мають достовірний і обґрунтований характер.

Практичне значення цього дослідження визначається його актуальністю, новизною та науково-теоретичними результатами. Основні положення й висновки можуть бути використані в науково-дослідній сфері, правотворчій та правозастосовній діяльності, а також у навчальному процесі.

Монографія В. Опришка «Міжнародне економічне право і процес» буде корисною для науковців, викладачів вищих навчальних закладів, студентів, аспірантів, державних службовців, суб'єктів підприємницької діяльності, а також усіх тих, чий інтерес й професійна діяльність пов'язані з міжнародним економічним та міжнародним економічним процесуальним правом.

Конституційно-правовий статус Президента України в умовах парламентсько-президентської республіки

Петро РУДИК,
доктор історичних наук,
професор кафедри політології, соціології і права
факультету енергетики і енергоменеджменту
Національного університету харчових технологій

У статті розкриваються зміни в конституційно-правовому статусі Президента України в умовах переходу країни від президентсько-парламентської республіки до парламентсько-президентської. Аналізується обмеження його повноважень щодо участі у формуванні персонального складу уряду й інших органів влади, створенні, реорганізації та ліквідації центральних органів виконавчої влади відповідно до Закону України «Про відновлення дії окремих положень Конституції України» № 742-VII від 21 лютого 2014 року. Водночас наголошується на розширенні права глави держави впливату на Верховну Раду України шляхом можливого дострокового припинення її повноважень; акцентується увага на вирішальній ролі Президента в питаннях зовнішньої політики, національної безпеки та оборони країни, забезпечення державної незалежності, територіальної цілісності України, дотримання Конституції, прав і свобод людини і громадянина.

Ключові слова: Конституція України, відновлення дії її окремих положень, Президент України, його конституційно-правовий статус, парламентсько-президентська республіка.